

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II
Povinně volitelná aktivita č. 7

Didaktický posudek programu

Dva odborné a didaktické posudky jsou součástí finální verze každého vytvořeného programu. Dva posuzovatelé zpracovávají posudky nezávisle jeden na druhém a současně se nepodíleli na tvorbě posuzovaných programů a s nimi souvisejících materiálů. Smysl a podmínky zpracování odborných a didaktických posudků jsou uvedeny v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část, kap. 5,2,4:

Případné připomínky a návrhy posuzovatelů příjemce vypořádá a zadá posuzovatelům (kteří zpracovali původní posudek) následně vypracování nového posudku. Podmínkou pro schválení výstupu jsou dva doporučující posudky, které budou součástí finální verze programu.

Schvalující posudky potvrzují soulad nově vytvořeného programu se zaměřením výzvy, soulad se strategickými dokumenty, s pojetím Kompetencí pro demokratickou kulturu, s požadavky na výstupy této aktivity a potvrzují potřebnou odbornou a didaktickou úroveň vytvořeného programu.

I.

Příjemce	České vysoké učení technické
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/16_032/0008181 v rámci programu OP VVV
Název projektu	Informace pro rozvoj demokratické společnosti
Název vytvořeného programu	Blok č. 9 - Zájmové vzdělávání – Prezentace a práce s informacemi v demokratické společnosti
Pořadové číslo zprávy o realizaci, ke které je posudek dokládán	3

II.

1. Celkové zhodnocení programu

a) *Je název programu srozumitelný a vyjadřuje jeho obsah?*

Předkládaný program má srozumitelný název, který zřetelně formuluje jeho obsah. Student má být veden k tomu, aby pochopil volnočasovou problematiku a smysluplně využíval svůj volný čas jako doplněk ke vzdělávání, které povede k dalšímu bezpečnému a tvořivému využívání informací. Určitý, i když ne zásadní problém, vidím v informačním rozsahu jednotlivých kapitol, které jsou různě obsáhlé, jako např. pasáže věnované grafologii a psychologii písma. Z didaktického hlediska je funkční, aby kapitoly měly stejnou strukturu, pokud není explicitně formulováno, která kapitola je více důležitá.

b) *Odpovídá název programu názvu, který příjemce uvedl do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí?*

Název programu odpovídá názvu, který příjemce uvedl do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a vybraných tematických oblastí.

c) *Je jasně stanoven cíl programu?*

Cíle programu nejsou jasně stanoveny. V *Metodice pro učitele* jsou pouze naznačeny přípravy pro tři tematické okruhy (Bankovky, Písmo a typografie, Kaligrafie a písmomalířství včetně grafologie). V úvodu by se měl jasně deklarovat vzdělávací (naukový) a cíl didaktický, např. k rozvoji jakých kompetencí u studenta tento program bude vést. V tomto projektu se v podstatě jen předkládají určité tematické okruhy, u kterých chybí didaktická provázanost, k čemu tento projekt má sloužit, na co navazuje, co event. doplňuje. Podle mého názoru by tento nedostatek šel odstranit několika větami k úvodu *Metodice pro učitele* na str. 3, kde se mluví o prezentaci informací a práci s textem v demokratické společnosti.

d) *Je dosažení vzdělávacího cíle programu reálné?*

Vzhledem k tomu, že ani vzdělávací, ani didaktický cíl není jasně vytýčen, lze se pouze domnívat, že dosažení vzdělávacího cíle bude reálné, protože po odborné stránce – z hlediska poskytovaných informací – je projekt zpracován kvalitně.

e) *Je vzdělávací cíl stanoven v souladu s Kompetencemi pro demokratickou kulturu – viz kap. 2 Pravidel pro žadatele a příjemce – specifická část?*

Vzdělávací cíl je v souladu s *Kompetencemi pro demokratickou kulturu* (kap. 2 - *Pravidel pro žadatele a příjemce – specifická část*).

f) *Pokud je program určen dětem a žákům, jsou rozvíjeny odpovídající klíčové kompetence? Je vzdělávací cíl stanoven v souladu s příslušným RVP?*

Jak jsem již konstatoval, klíčové kompetence nejsou v programu jasně vymezeny, ale lze předpokládat, že odpovídající klíčové kompetence budou u žáků rozvíjeny dostatečně. Vzdělávací cíl, i když také není jasně vymezen, bude reálně dosažen, protože po odborné stránce je projekt zpracován kvalitně.

- g) *Pokud je program určen pedagogům, odpovídá vzdělávací cíl programu potřebám jejich pedagogické praxe?*

Program sice není primárně určen pedagogům, ale z hlediska jejich pedagogické praxe, i pro ně přináší nové informace, s nimiž učitelé mohou tvořivě pracovat i při jiné výuce či příležitosti. Lze tedy konstatovat, že cíl programu odpovídá potřebám pedagogické praxe.

- h) *Je jasně stanovena cílová skupina?*

Cílová skupina není jasně v tomto programu vymezena, což považuji za závažný nedostatek. Mluví se např. v *Metodice pro učitele* pouze o studentech, ale neuvádí se, o který ročník se jedná. Pouze se mohu domnívat, že vzhledem k náročnosti tematických okruhů se bude jednat o vyšší ročníky před maturitou. Celý program svým charakterem vzbuzuje domněnku, jakoby se jednalo o studenty, kteří půjdou studovat VŠE, např. bankovníctví, finance, správní sféru.

- i) *Odpovídá zvolená cílová skupina programu údaj, který uvedl příjemce do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí?*

Zvolená cílová skupina je pravděpodobně táž, kterou příjemce uvedl do přílohy žádosti o podporu *Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí*.

- j) *Odpovídá zaměření a obsah programu zvolené cílové skupině?*

Jak jsem již poznamenal, nenašel jsem v předložených materiálech jasnou definici cílové skupiny, která není podrobně specifikována, např. z hlediska budoucí orientace na vysokých školách.

- k) *Pokud se jedná o program s uzpůsobením pro žáky se SVP ve smyslu společného vzdělávání, je splněna podmínka, že jej mohou žáci se SVP bez problému absolvovat?*

Nejedná se o program s uzpůsobením pro žáky se SVP ve smyslu společného vzdělávání.

- l) *Odpovídá obsah a pojetí programu Kompetencím po demokratickou kulturu a pojetí aktivity č. 7 ve výzvě?*

Obsah a pojetí předloženého programu odpovídá *Kompetencím po demokratickou kulturu a pojetí aktivity č. 7*.

- m) *Není koncepce programu v rozporu s pojetím Kompetencí po demokratickou kulturu a pojetím aktivity č. 7 ve výzvě?*

Předložený program není v rozporu s pojetím *Kompetencí po demokratickou kulturu a pojetím aktivity č. 7*. Program směřuje k rozvoji občanské gramotnosti ve smyslu šíření

svobodných informací, k rozvoji orientačních schopností studenta v moderní informační společnosti.

- n) *Odpovídá obsah programu zvolené tematické oblasti (viz kap. 5.2.4 Pravidel pro žadatele a příjemce – specifická část), kterou příjemce uvedl do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí?*

Obsah programu odpovídá zvoleným tematickým oblastem uvedeným příjemcem do žádosti o podporu (*Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí*).

Lze předpokládat, že zvolené tematické oblasti jsou pokryty jak v *Manuálu*, tak i v Metodice. Struktura tematických oblastí a jejich následnost odpovídá oblastem uvedených v žádosti o podporu. Autorka důsledně zpracovala veškeré vybrané tematické okruhy.

- o) *Odpovídá hodinová dotace obsahu a cílům programu?*

I když jde o volnočasové aktivity, bylo by vhodné celkový počet hodin 32 specifikovat v rámci jednotlivých tematických okruhů. V materiálu se pouze obecně konstatuje, že celkový počet hodin je možné zkrátit či prodloužit, ale neuvádí se konkretizace. Přednášky, vlastní práce či workshopy by měly mít doporučenou hodinovou dotaci.

- p) *Je program zpracován na dostatečné grafické úrovni s využitím vzoru přílohy pro vzdělávací program (viz vzor na webu MŠMT)?*

Grafické provedení je na solidní úrovni, studenti získávají rychlou a relativně snadnou orientaci v odborně náročném textu, který je jazykově a vizuálně strukturován.

Po formální a jazykové stránce by byla potřeba větší korektura, ačkoli je uvedena odborná literatura, u předkládaných obrázků chybí citační zdroj (tento je možné uvést v příloze na konci textu, nikoli pod konkrétní obrázek, kde by odkaz působil rušivě).

- q) *Je program zpracován ve všech částech, které obsahuje vzor přílohy pro vzdělávací program (viz vzor na webu MŠMT)?*

Program je zpracován ve všech částech podle vzoru přílohy pro vzdělávací program.

- r) *Obsahuje program všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu tak, jak jsou uvedeny v popisu aktivity č. 7 v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část?*

Program obsahuje všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu uvedeného v popisu aktivity č. 7 (*Pravidla pro žadatele a příjemce – specifická část*).

- s) *Obsahuje program všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu minimálně tak, jak je příjemce uvedl v příloze žádosti o podporu Přehled klíčových výstupů k naplnění indikátorů projektu ESF?*

Program v zásadě obsahuje všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu, které příjemce původně uvedl v žádosti o podporu.

- t) *Proběhlo ověření programu dle podmínek uvedených v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část – viz kap. 2 a kap. 5.2.4?*

Lze předpokládat, že program byl ověřen podle podmínek uvedených v *Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část* – viz kap. 2 a kap. 5.2.4.

- u) *Je součástí finální verze programu Zpráva o ověření programu v praxi (viz vzor na webu MŠMT)? Byly do finální verze programu skutečně zapracovány poznatky z ověření programu v praxi?*

V zaslaných materiálech jsem nenašel v rámci finální verze programu *Zprávu o ověření programu v praxi*. Domnívám se tudíž, že k ověření programu v praxi nedošlo a že do finální verze programu nebyly poznatky z ověření zapracovány.

- v) *Vypořádal a zapracoval příjemce Vaše případné připomínky a návrhy, pokud jste je před vypracováním této finální verze posudku vznesl/a?*

Před vypracováním poslední verze posudky nebyly vzneseny připomínky a návrhy ze strany posuzovatele.

- w) *Jaké jsou slabé a silné stránky programu?*

Silné stránky programu v projektu vidím v kvalitním odborném zpracování, v tom, že autorka dokázala vybrat a prezentovat nejen základní informace o dané problematice. Množství odborné literatury je dostačující a umožňuje studentům rozšířit si další vzdělání v těchto oblastech. Obrázky jsou vybrány a prezentovány kvalitním způsobem.

Slabé stránky jsou jednoznačně v didaktickém zpracování a uchopení problematiky: není definován odborný ani didaktický cíl, absentují klíčové kompetence a rovněž není vůbec upřesněna cílová skupina, na kterou projekt cílí. Lze pouze předpokládat, že se jedná o budoucí maturanty se zájmem o ekonomické, event. humanitní obory. U projektu není rovněž vyznačena časová dotace, která je velmi vágní. Lze také předpokládat, že neproběhlo – vzhledem k minimu didaktických informací – ověření v praxi, a proto do něj pravděpodobně nemohla být zapracována zpětná korekce. Autorka jakoby jen látku bez většího didaktického procesu eliminovala a pouze rozdělila do jednotlivých tematických bloků, aniž si kladla otázku většího vzdělávacího a didaktického cíle.

- x) *Jak hodnotíte celkové zpracování programu a jeho kvalitu? Vložte slovní hodnocení. Pokud byste měl/a program ohodnotit známkou, jakou mu udělíte? Známkování jako ve škole, tj. od jedničky (nejlepší hodnocení) do pětky (nejhorší hodnocení).*

Zpracování programu po stránce odborné je na solidní úrovni, jeho kvalitu snižuje jeho nepropracovaná didaktická stránka. Pokud bych měl program ohodnotit konkrétní známkou, stanovil bych známku *dobře* (3).

- y) *Doporučujete program k realizaci tvůrcem programu?*

Program lze doporučit k realizaci tvůrcem programu vzhledem k tomu, že má modelový charakter a jedná se o zásadní problematiku důležitou pro běžný život studentů i pedagogů.

- z) *Doporučujete program k realizaci i dalšími subjekty?*

Program doporučuji k realizaci i dalšími subjekty, např. by mohl být vzhledem k svému odbornému zaměření realizován jako propedeutika u vysokoškolského studia ekonomického zaměření v 1. ročníku. Program lze doporučit k dalšímu užívání.

2. Zhodnocení programu z didaktického hlediska

a) *Jsou zvolené metody, postupy a formy výuky/realizace programu vhodné?*

Zvolené metody, postupy a formy výuky působí monotónně, chybí především pestré aktivizující metody či práce s textem. V programu Zájmové vzdělávání se nabízí možnost využít i zážitkové vzdělávání, které se v posledních letech často využívá jako určitý protipól frontálního stylu výuky. Jde o přirozený proces učení ze zážitku a jeho následné vědomé i podvědomé zpracování.

b) *Odpovídají zvolené metody, postupy a formy dané cílové skupině?*

Cílová skupina není upřesněna, lze pouze předpokládat, že se jedná o budoucí maturanty se zájmem o ekonomické, event. humanitní obory. V *Metodice pro učitele* se píše pouze o studentech, blíže pak není specifikováno, což je na škodu zvláště proto, že se jedná o zájmové vzdělávání.

c) *Odpovídá obsah a odborná náročnost programu zvolené cílové skupině?*

Náročnost programu po obsahové a odborné stránce by odpovídala, pokud bychom si byli jisti, že je program určen pro ročníky směřující k maturitě. Projekt je velmi kvalitně odborně zpracován, autorka dokázala vybrat a prezentovat základní, ale i rozšiřující informace o dané problematice. Bylo by na místě, aby se do *Úvodu v Metodice pro učitele* blíže specifikovala cílová skupina.

d) *Pokud je program určen pro děti a žáky, jsou zohledněny věkové zvláštnosti dané cílové skupiny?*

Z hlediska odborné náročnosti jsou zvolené metody a poznatky v pracovních sešitech velmi náročné. Podle mého názoru není možné tento program předložit dětem či žákům na základních školách. Zejména výkladová část (přednáška), ale i zkušební (úkolová) část obsahuje odborně obtížný text, ne vždy zcela jasně formulovaný pro tuto věkovou skupinu.

e) *Pokud je program určen pro pedagogy, jsou z hlediska andragogiky zvoleny odpovídající formy výuky?*

Program může být recipován i pedagogy, náročnost textové části by neměla vadit z hlediska srozumitelnosti.

f) *Je v programu zvolena a realizována vhodná forma motivace cílové skupiny?*

Motivace je v tomto programu Zážitkového vzdělávání zvolena dostačujícím způsobem, jsou zde uvedeny různé možnosti motivace, např. exkurze, workshopy, výstavy prací. Další způsoby motivace jsou ponechány výhradně na vyučujícím (práce s pracovním sešitem, přednášková činnost).

g) *Jsou využity vhodné aktivizační metody?*

Aktivizační metody se v přiložených materiálech vyskytují ve velmi malé míře. Mělo by jít o metody, které kladou důraz na vlastní samostatnou práci (či ve spolupráci s učitelem) s tímto cílem: přímou zkušeností se naučit mnohem více než při jednostranném použití tradičních frontálních metod. Proto bych do tohoto programu zařadil nejen diskusi, ale také výukové hry, projektovou metodu, skupinovou práci – badatelskou metodu či výše zmiňované

zážitkové učení.

h) Jsou v programu využívány vhodné didaktické pomůcky?

Didaktické pomůcky jsou zde logicky vymezeny a odpovídají řešeným okruhům.

i) Je metodika programu zpracována na potřebné didaktické úrovni?

Autorka programu nevěnovala metodice příslušnou pozornost, zvláště se jedná o pracovní listy *Kaligrafie a Písmo a typografie*, které postrádají správné odpovědi. Za nedostatek považuji to, že u úkolů/otázek převažují otevřené odpovědi, jejichž efektivnost souvisí s tím, nakolik student pochopil otázku a s jeho kompetentností soudit o dané věci.

Pracovní list *Státovky* obsahuje správné odpovědi a po stránce metodické je zpracován velmi dobře.

j) Obsahuje program všechny potřebné materiály, prezentace, odborné texty, baterie příkladů dobré praxe, seznam doporučené literatury, internetové odkazy, klíče k listům úkolů, křížovek, kvízů, poznatky z ověření v praxi atd.?

Autorka se snaží kombinovat různé formy práce, ne vždy se jí to daří. Postrádám další formy cvičení jako přiřazování, znalostní texty, křížovky, tajenky, doplňovačky či doplňování vět, kvízy, roháčky ad., zvláště proto, že jde o program Zájmového vzdělávání.

Odborný text je sice dobře jazykově a vizuálně strukturován, přesto po formální a jazykové stránce by byla potřeba větší korektura (pracovní sešit s. 12 – uměleckých, s. 14 velce, s. 16 doplnky, s. 24 zabývá se, KAPIGRAFIE). Ačkoli je uvedena odborná literatura, u předkládaných obrázků chybí citační zdroj (tento je možné uvést v příloze na konci textu, nikoli pod konkrétní obrázek, kde by odkaz působil rušivě).

k) Jak hodnotíte celkovou didaktickou úroveň programu?

Celková didaktická úroveň projektu pokulhává za odborně fundovaným textem uvedeným v *Manuálu* (i zde mám ale výhradu k délce a obsažnosti kapitoly *Grafologie a psychologie písma*; kapitola je příliš podrobná a nemá přesah do praktického využití).

Z didaktického hlediska je funkční, aby kapitoly měly stejnou strukturu, pokud není explicitně formulováno, která kapitola je více důležitá.

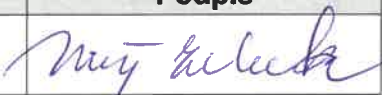
Autorka programu si nedala větší práci s výběrem různorodých aktivizačních metod, stále zde převažují tradiční výukové metody. Jak jsem již uvedl výše, je zde nevyváženost mezi dobře zpracovaným *Manuálem* a pracovními listy *Kaligrafie a Písmo a typografie* (vyjma *Bankovek*).

Případné další komentáře/poznámky k programu

V *Metodice pro učitele* jsou pouze naznačeny přípravy pro tři tematické okruhy (Bankovky, Písmo a typografie, Kaligrafie a písmomalířství včetně grafologie). V úvodu by se měl jasně deklarovat vzdělávací (naukový) a cíl didaktický, např. k rozvoji jakých kompetencí u studenta tento program bude vést. V tomto projektu se v podstatě jen předkládají určité tematické okruhy, u kterých chybí didaktická provázanost.

Uvedené dílčí postřehy a doplňky nemají striktní charakter, jsou jen alternativními komentáři k eventuálnímu vylepšení pracovních listů.

Potvrzují soulad tohoto programu se zaměřením výzvy, se strategickými dokumenty, s pojetím Kompetencí pro demokratickou kulturu a s požadavky na výstupy aktivity č. 7, které jsou uvedeny v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část (navazující dokument výzvy Budování kapacit pro rozvoj škol II). Program je zpracován kompletně a je na potřebné odborné a didaktické úrovni.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Prof. PhDr. Miloš Zelenka, DrSc.	17. 8. 2019, Praha	

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II

Povinně volitelná aktivita č. 7

Didaktický posudek programu

Dva odborné a didaktické posudky jsou součástí finální verze každého vytvořeného programu. Dva posuzovatelé zpracovávají posudky nezávisle jeden na druhém a současně se nepodíleli na tvorbě posuzovaných programů a s nimi souvisejících materiálů. Smysl a podmínky zpracování odborných a didaktických posudků jsou uvedeny v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část, kap. 5,2,4:

Případné připomínky a návrhy posuzovatelů příjemce vypořádá a zadá posuzovatelům (kteří zpracovali původní posudek) následně vypracování nového posudku. Podmínkou pro schválení výstupu jsou dva doporučující posudky, které budou součástí finální verze programu.

Schvalující posudky potvrzují soulad nově vytvořeného programu se zaměřením výzvy, soulad se strategickými dokumenty, s pojetím Kompetencí pro demokratickou kulturu, s požadavky na výstupy této aktivity a potvrzují potřebnou odbornou a didaktickou úroveň vytvořeného programu.

I.

Příjemce	České vysoké učení technické
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/16_032/0008181 v rámci programu OP VVV
Název projektu	Informace pro rozvoj demokratické společnosti
Název vytvořeného programu	Blok č. 9 - Zájmové vzdělávání – Prezentace a práce s informacemi v demokratické společnosti
Pořadové číslo zprávy o realizaci, ke které je posudek dokládán	3

II.

1. Celkové zhodnocení programu

a) *Je název programu srozumitelný a vyjadřuje jeho obsah?*

Předkládaný program má srozumitelný název, který zřetelně formuluje jeho obsah. Student má být veden k tomu, aby pochopil volnočasovou problematiku a smysluplně využíval svůj volný čas jako doplněk ke vzdělávání, které povede k dalšímu bezpečnému a tvořivému využívání informací. Určitý, i když ne zásadní problém, vidím v informačním rozsahu jednotlivých kapitol, které jsou různě obsáhlé, jako např. pasáže věnované grafologii a psychologii písma. Z didaktického hlediska je funkční, aby kapitoly měly stejnou strukturu, pokud není explicitně formulováno, která kapitola je více důležitá.

b) *Odpovídá název programu názvu, který příjemce uvedl do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí?*

Název programu odpovídá názvu, který příjemce uvedl do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a vybraných tematických oblastí.

c) *Je jasně stanoven cíl programu?*

Cíle programu nejsou jasně stanoveny. V *Metodice pro učitele* jsou pouze naznačeny přípravy pro tři tematické okruhy (Bankovky, Písmo a typografie, Kaligrafie a písmomalířství včetně grafologie). V úvodu by se měl jasně deklarovat vzdělávací (naukový) a cíl didaktický, např. k rozvoji jakých kompetencí u studenta tento program bude vést. V tomto projektu se v podstatě jen předkládají určité tematické okruhy, u kterých chybí didaktická provázanost, k čemu tento projekt má sloužit, na co navazuje, co event. doplňuje. Podle mého názoru by tento nedostatek šel odstranit několika větami k úvodu *Metodice pro učitele* na str. 3, kde se mluví o prezentaci informací a práci s textem v demokratické společnosti.

d) *Je dosažení vzdělávacího cíle programu reálné?*

Vzhledem k tomu, že ani vzdělávací, ani didaktický cíl není jasně vytýčen, lze se pouze domnívat, že dosažení vzdělávacího cíle bude reálné, protože po odborné stránce – z hlediska poskytovaných informací – je projekt zpracován kvalitně.

e) *Je vzdělávací cíl stanoven v souladu s Kompetencemi pro demokratickou kulturu – viz kap. 2 Pravidel pro žadatele a příjemce – specifická část?*

Vzdělávací cíl je v souladu s *Kompetencemi pro demokratickou kulturu* (kap. 2 - *Pravidel pro žadatele a příjemce – specifická část*).

f) *Pokud je program určen dětem a žákům, jsou rozvíjeny odpovídající klíčové kompetence? Je vzdělávací cíl stanoven v souladu s příslušným RVP?*

Jak jsem již konstatoval, klíčové kompetence nejsou v programu jasně vymezeny, ale lze předpokládat, že odpovídající klíčové kompetence budou u žáků rozvíjeny dostatečně. Vzdělávací cíl, i když také není jasně vymezen, bude reálně dosažen, protože po odborné stránce je projekt zpracován kvalitně.

- g) *Pokud je program určen pedagogům, odpovídá vzdělávací cíl programu potřebám jejich pedagogické praxe?*

Program sice není primárně určen pedagogům, ale z hlediska jejich pedagogické praxe, i pro ně přináší nové informace, s nimiž učitelé mohou tvořivě pracovat i při jiné výuce či příležitosti. Lze tedy konstatovat, že cíl programu odpovídá potřebám pedagogické praxe.

- h) *Je jasně stanovena cílová skupina?*

Cílová skupina není jasně v tomto programu vymezena, což považuji za závažný nedostatek. Mluví se např. v *Metodice pro učitele* pouze o studentech, ale neuvádí se, o který ročník se jedná. Pouze se mohou domnívat, že vzhledem k náročnosti tematických okruhů se bude jednat o vyšší ročníky před maturitou. Celý program svým charakterem vzbuzuje domněnku, jakoby se jednalo o studenty, kteří půjdou studovat VŠE, např. bankovníctví, finance, správní sféru.

- i) *Odpovídá zvolená cílová skupina programu údaj, který uvedl příjemce do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí?*

Zvolená cílová skupina je pravděpodobně táž, kterou příjemce uvedl do přílohy žádosti o podporu *Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí*.

- j) *Odpovídá zaměření a obsah programu zvolené cílové skupině?*

Jak jsem již poznamenal, nenašel jsem v předložených materiálech jasnou definici cílové skupiny, která není podrobně specifikována, např. z hlediska budoucí orientace na vysokých školách.

- k) *Pokud se jedná o program s uzpůsobením pro žáky se SVP ve smyslu společného vzdělávání, je splněna podmínka, že jej mohou žáci se SVP bez problému absolvovat?*

Nejedná se o program s uzpůsobením pro žáky se SVP ve smyslu společného vzdělávání.

- l) *Odpovídá obsah a pojetí programu Kompetencím po demokratickou kulturu a pojetí aktivity č. 7 ve výzvě?*

Obsah a pojetí předloženého programu odpovídá *Kompetencím po demokratickou kulturu a pojetí aktivity č. 7*.

- m) *Není koncepce programu v rozporu s pojetím Kompetencí po demokratickou kulturu a pojetím aktivity č. 7 ve výzvě?*

Předložený program není v rozporu s *pojetím Kompetencí po demokratickou kulturu a pojetím aktivity č. 7*. Program směřuje k rozvoji občanské gramotnosti ve smyslu šíření

svobodných informací, k rozvoji orientačních schopností studenta v moderní informační společnosti.

- n) *Odpovídá obsah programu zvolené tematické oblasti (viz kap. 5.2.4 Pravidel pro žadatele a příjemce – specifická část), kterou příjemce uvedl do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí?*

Obsah programu odpovídá zvoleným tematickým oblastem uvedeným příjemcem do žádosti o podporu (*Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí*).

Lze předpokládat, že zvolené tematické oblasti jsou pokryty jak v *Manuálu*, tak i v Metodice. Struktura tematických oblastí a jejich následnost odpovídá oblastem uvedených v žádosti o podporu. Autorka důsledně zpracovala veškeré vybrané tematické okruhy.

- o) *Odpovídá hodinová dotace obsahu a cílům programu?*

I když jde o volnočasové aktivity, bylo by vhodné celkový počet hodin 32 specifikovat v rámci jednotlivých tematických okruhů. V materiálu se pouze obecně konstatuje, že celkový počet hodin je možné zkrátit či prodloužit, ale neuvádí se konkretizace. Přednášky, vlastní práce či workshopy by měly mít doporučenou hodinovou dotaci.

- p) *Je program zpracován na dostatečné grafické úrovni s využitím vzoru přílohy pro vzdělávací program (viz vzor na webu MŠMT)?*

Grafické provedení je na solidní úrovni, studenti získávají rychlou a relativně snadnou orientaci v odborně náročném textu, který je jazykově a vizuálně strukturován.

Po formální a jazykové stránce by byla potřeba větší korektura, ačkoli je uvedena odborná literatura, u předkládaných obrázků chybí citační zdroj (tento je možné uvést v příloze na konci textu, nikoli pod konkrétní obrázek, kde by odkaz působil rušivě).

- q) *Je program zpracován ve všech částech, které obsahuje vzor přílohy pro vzdělávací program (viz vzor na webu MŠMT)?*

Program je zpracován ve všech částech podle vzoru přílohy pro vzdělávací program.

- r) *Obsahuje program všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu tak, jak jsou uvedeny v popisu aktivity č. 7 v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část?*

Program obsahuje všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu uvedeného v popisu aktivity č. 7 (*Pravidla pro žadatele a příjemce – specifická část*).

- s) *Obsahuje program všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu minimálně tak, jak je příjemce uvedl v příloze žádosti o podporu Přehled klíčových výstupů k naplnění indikátorů projektu ESF?*

Program v zásadě obsahuje všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu, které příjemce původně uvedl v žádosti o podporu.

- t) *Proběhlo ověření programu dle podmínek uvedených v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část – viz kap. 2 a kap. 5.2.4?*

Lze předpokládat, že program byl ověřen podle podmínek uvedených v *Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část* – viz kap. 2 a kap. 5.2.4.

- u) *Je součástí finální verze programu Zpráva o ověření programu v praxi (viz vzor na webu MŠMT)? Byly do finální verze programu skutečně zapracovány poznatky z ověření programu v praxi?*

V zaslaných materiálech jsem nenašel v rámci finální verze programu *Zprávu o ověření programu v praxi*. Domnívám se tudíž, že k ověření programu v praxi nedošlo a že do finální verze programu nebyly poznatky z ověření zapracovány.

- v) *Vypořádal a zapracoval příjemce Vaše případné připomínky a návrhy, pokud jste je před vypracováním této finální verze posudku vznesl/a?*

Před vypracováním poslední verze posudky nebyly vzneseny připomínky a návrhy ze strany posuzovatele.

- w) *Jaké jsou slabé a silné stránky programu?*

Silné stránky programu v projektu vidím v kvalitním odborném zpracování, v tom, že autorka dokázala vybrat a prezentovat nejen základní informace o dané problematice. Množství odborné literatury je dostačující a umožňuje studentům rozšířit si další vzdělání v těchto oblastech. Obrázky jsou vybrány a prezentovány kvalitním způsobem.

Slabé stránky jsou jednoznačně v didaktickém zpracování a uchopení problematiky: není definován odborný ani didaktický cíl, absentují klíčové kompetence a rovněž není vůbec upřesněna cílová skupina, na kterou projekt cílí. Lze pouze předpokládat, že se jedná o budoucí maturanty se zájmem o ekonomické, event. humanitní obory. U projektu není rovněž vyznačena časová dotace, která je velmi vágní. Lze také předpokládat, že neproběhlo – vzhledem k minimu didaktických informací – ověření v praxi, a proto do něj pravděpodobně nemohla být zapracována zpětná korekce. Autorka jakoby jen látku bez většího didaktického procesu eliminovala a pouze rozdělila do jednotlivých tematických bloků, aniž si kladla otázku většího vzdělávacího a didaktického cíle.

- x) *Jak hodnotíte celkové zpracování programu a jeho kvalitu? Vložte slovní hodnocení. Pokud byste měl/a program ohodnotit známkou, jakou mu udělíte? Známkování jako ve škole, tj. od jedničky (nejlepší hodnocení) do pětky (nejhorší hodnocení).*

Zpracování programu po stránce odborné je na solidní úrovni, jeho kvalitu snižuje jeho nepropracovaná didaktická stránka. Pokud bych měl program ohodnotit konkrétní známkou, stanovil bych známku *dobře* (3).

- y) *Doporučujete program k realizaci tvůrcem programu?*

Program lze doporučit k realizaci tvůrcem programu vzhledem k tomu, že má modelový charakter a jedná se o zásadní problematiku důležitou pro běžný život studentů i pedagogů.

- z) *Doporučujete program k realizaci i dalšími subjekty?*

Program doporučuji k realizaci i dalšími subjekty, např. by mohl být vzhledem k svému odbornému zaměření realizován jako propedeutika u vysokoškolského studia ekonomického zaměření v 1. ročníku. Program lze doporučit k dalšímu užívání.

2. Zhodnocení programu z didaktického hlediska

a) *Jsou zvolené metody, postupy a formy výuky/realizace programu vhodné?*

Zvolené metody, postupy a formy výuky působí monotónně, chybí především pestré aktivizující metody či práce s textem. V programu Zájmové vzdělávání se nabízí možnost využít i zážitkové vzdělávání, které se v posledních letech často využívá jako určitý protipól frontálního stylu výuky. Jde o přirozený proces učení ze zážitku a jeho následné vědomé i podvědomé zpracování.

b) *Odpovídají zvolené metody, postupy a formy dané cílové skupině?*

Cílová skupina není upřesněna, lze pouze předpokládat, že se jedná o budoucí maturanty se zájmem o ekonomické, event. humanitní obory. V *Metodice pro učitele* se píše pouze o studentech, blíže pak není specifikováno, což je na škodu zvláště proto, že se jedná o zájmové vzdělávání.

c) *Odpovídá obsah a odborná náročnost programu zvolené cílové skupině?*

Náročnost programu po obsahové a odborné stránce by odpovídala, pokud bychom si byli jisti, že je program určen pro ročníky směřující k maturitě. Projekt je velmi kvalitně odborně zpracován, autorka dokázala vybrat a prezentovat základní, ale i rozšiřující informace o dané problematice. Bylo by na místě, aby se do *Úvodu v Metodice pro učitele* blíže specifikovala cílová skupina.

d) *Pokud je program určen pro děti a žáky, jsou zohledněny věkové zvláštnosti dané cílové skupiny?*

Z hlediska odborné náročnosti jsou zvolené metody a poznatky v pracovních sešitech velmi náročné. Podle mého názoru není možné tento program předložit dětem či žákům na základních školách. Zejména výkladová část (přednáška), ale i zkušební (úkolová) část obsahuje odborně obtížný text, ne vždy zcela jasně formulovaný pro tuto věkovou skupinu.

e) *Pokud je program určen pro pedagogy, jsou z hlediska andragogiky zvoleny odpovídající formy výuky?*

Program může být recipován i pedagogy, náročnost textové části by neměla vadit z hlediska srozumitelnosti.

f) *Je v programu zvolena a realizována vhodná forma motivace cílové skupiny?*

Motivace je v tomto programu Zážitkového vzdělávání zvolena dostačujícím způsobem, jsou zde uvedeny různé možnosti motivace, např. exkurze, workshopy, výstavy prací. Další způsoby motivace jsou ponechány výhradně na vyučujícím (práce s pracovním sešitem, přednášková činnost).

g) *Jsou využity vhodné aktivizační metody?*

Aktivizační metody se v příložených materiálech vyskytují ve velmi malé míře. Mělo by jít o metody, které kladou důraz na vlastní samostatnou práci (či ve spolupráci s učitelem) s tímto cílem: přímou zkušeností se naučit mnohem více než při jednostranném použití tradičních frontálních metod. Proto bych do tohoto programu zařadil nejen diskusi, ale také výukové hry, projektovou metodu, skupinovou práci – badatelskou metodu či výše zmiňované

zážitkové učení.

h) Jsou v programu využívány vhodné didaktické pomůcky?

Didaktické pomůcky jsou zde logicky vymezeny a odpovídají řešeným okruhům.

i) Je metodika programu zpracována na potřebné didaktické úrovni?

Autorka programu nevěnovala metodice příslušnou pozornost, zvláště se jedná o pracovní listy *Kaligrafie a Písmo a typografie*, které postrádají správné odpovědi. Za nedostatek považuji to, že u úkolů/otázek převažují otevřené odpovědi, jejichž efektivnost souvisí s tím, nakolik student pochopil otázku a s jeho kompetentností soudit o dané věci.

Pracovní list *Státovky* obsahuje správné odpovědi a po stránce metodické je zpracován velmi dobře.

j) Obsahuje program všechny potřebné materiály, prezentace, odborné texty, baterie příkladů dobré praxe, seznam doporučené literatury, internetové odkazy, klíče k listům úkolů, křížovek, kvízů, poznatky z ověření v praxi atd.?

Autorka se snaží kombinovat různé formy práce, ne vždy se jí to daří. Postrádám další formy cvičení jako přiřazování, znalostní texty, křížovky, tajenky, doplňovačky či doplňování vět, kvízy, roháčky ad., zvláště proto, že jde o program Zájmového vzdělávání.

Odborný text je sice dobře jazykově a vizuálně strukturován, přesto po formální a jazykové stránce by byla potřeba větší korektura (pracovní sešit s. 12 – uměleckých, s. 14 velce, s. 16 doplnky, s. 24 zabývá se, KAPIGRAFIE). Ačkoli je uvedena odborná literatura, u předkládaných obrázků chybí citační zdroj (tento je možné uvést v příloze na konci textu, nikoli pod konkrétní obrázek, kde by odkaz působil rušivě).

k) Jak hodnotíte celkovou didaktickou úroveň programu?

Celková didaktická úroveň projektu pokulhává za odborně fundovaným textem uvedeným v *Manuálu* (i zde mám ale výhradu k délce a obsažnosti kapitoly *Grafologie a psychologie písma*; kapitola je příliš podrobná a nemá přesah do praktického využití).

Z didaktického hlediska je funkční, aby kapitoly měly stejnou strukturu, pokud není explicitně formulováno, která kapitola je více důležitá.

Autorka programu si nedala větší práci s výběrem různorodých aktivizačních metod, stále zde převažují tradiční výukové metody. Jak jsem již uvedl výše, je zde nevyváženost mezi dobře zpracovaným *Manuálem* a pracovními listy *Kaligrafie a Písmo a typografie* (vyjma *Bankovek*).

Případné další komentáře/poznámky k programu

V *Metodice pro učitele* jsou pouze naznačeny přípravy pro tři tematické okruhy (Bankovky, Písmo a typografie, Kaligrafie a písmomalířství včetně grafologie). V úvodu by se měl jasně deklarovat vzdělávací (naukový) a cíl didaktický, např. k rozvoji jakých kompetencí u studenta tento program bude vést. V tomto projektu se v podstatě jen předkládají určité tematické okruhy, u kterých chybí didaktická provázanost.

Uvedené dílčí postřehy a doplňky nemají striktní charakter, jsou jen alternativními komentáři k eventuálnímu vylepšení pracovních listů.

Potvrzují soulad tohoto programu se zaměřením výzvy, se strategickými dokumenty, s pojetím Kompetencí pro demokratickou kulturu a s požadavky na výstupy aktivity č. 7, které jsou uvedeny v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část (navazující dokument výzvy Budování kapacit pro rozvoj škol II). Program je zpracován kompletně a je na potřebné odborné a didaktické úrovni.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Prof. PhDr. Miloš Zelenka, DrSc.	17. 8. 2019, Praha	